



**Република Србија**  
**АПЕЛАЦИОНИ**  
**СУД У БЕОГРАДУ**  
**Гж1 441/21**  
**28.4.2021. године**  
**Београд**

**У ИМЕ НАРОДА**

**АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ**, у већу састављеном од судија Снежане Витошевић, председника већа, Јасминке Бакић и Предрага Васића, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Маринела Љубић Тодоран, адвокат из Панчева, ул. Војводе Радомира Путника бр. 15/5, против туженог ЈКП “Хигијена Панчево”, ул. Цара Лазара бр. 57, чији је пуномоћник Милорад Милићевић, адвокат из Панчева, ул. Димитрија Туцовића бр. 3, уз учешће умешача на страни туженог Града Панчева, Трг Краља Петра I бр. 2-4, чији је законски заступник Градско правобранилаштво Града Панчева, ул. Димитрија Туцовића бр. 6, ради исплате, одлучујући о жалбама тужиоца, туженог и умешача на страни туженог, изјављеним против пресуде Основног суда у Панчеву П1 бр. 405/19 од 05.11.2020. године, у седници већа одржаној дана 28. априла 2021. године, донео је

**ПРЕСУДУ**

**ОДБИЈАЈУ СЕ** као неосноване жалбе тужиоца, туженог и умешача на страни туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Панчеву П1 бр. 405/19 од 05.11.2020.године, у ставу другом, трећем и четвртном изреке.

**ОДБИЈАЈУ СЕ** захтеви тужиоца, туженог и умешача на страни туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

**Образложење**

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 бр. 405/19 од 05.11.2020. године, ставом првим изреке дозвољено је ступање у парницу умешача Града Панчева на страни туженог ЈКП “Хигијена Панчево”. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име разлике између исплаћеног и припадајућег износа на име накнаде трошкова исхране у току рада у периоду од 01.10.2016. године, до 01.09.2019.године, исплати укупан износ од 32.195,39 динара, и то појединачне месечне износе са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединачног износа, до исплате, ближе описано у овом ставу изреке. Ставом другим изреке обавезан је тужени да за тужиоца на наведене месечне износе као основицу обрачуна и уплати доприносе по основу пензијског и инвалидског осигурања Републичком фонду ПИО, доприносе за

незапосленост код надлежне Националне службе за запошљавање, доприносе за здравствено осигурање код Републичког фонда за здравствено осигурање у висини према Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање на дан уплате. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка у износу од 37.875,62 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Благовременом жалбом тужени побија наведену пресуду и то према садржини жалбених разлога у ставу другом, трећем и четвртном изреке из свих законом прописаних разлога, са предлогом као у жалби. Трошкове поступка по жалби је тражио и определио.

Благовременом жалбом умешач Град Панчево побија наведену пресуду у ставу другом, трећем и четвртном изреке, из свих законом прописаних разлога са предлогом као у жалби. Трошкове поступка по жалби је тражио и определио.

Благовременом жалбом и то у делу одлуке о трошковима поступка садржане у ставу четвртном изреке ожалбене пресуде, наведену пресуду побија и тужилац због погрешне примене материјалног права са предлогом као у жалби. Трошкове поступка по жалби је тражио и определио.

Испитујући правилност и законитост првостепене пресуде у ожалбеном делу а у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 став 3 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11...18/20), Апелациони суд у Београду као другостепени суд је оценио да су жалбе тужиоца, туженог и умешача на страни туженог неосноване.

У поступку доношења првостепене пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности. Нема ни повреде из тачке 12 назначеног члана на који се неосновано указује жалбом туженог, јер је првостепена пресуда у побијаном делу јасна и разумљива и нема недостатака због којих се не може испитати.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужилац је код туженог у радном односу почев од 30.12.2009. године, а умешач Град Панчево је оснивач туженог. У утуженом периоду од 01.10.2016. године, до 01.09.2019. године, на снази је био Посебан колективни уговор за јавна предузећа у комуналној делатности и на територији Србије (“Службени гласник РС”, бр. 27/2015 од 18.3.2015. године - ступио је на снагу 26.3.2015. године), којим је у члану 65 утврђено да запослени има право на накнаду трошкова за исхрану у току рада у висини утврђеној Општим актом и Уговором о раду, а да се висина накнаде трошкова за исхрану у току рада са припадајућим порезима и доприносима утврђује дневно најмање у износу од 250,00 динара, и Посебан колективни уговор за јавна и јавно- комунална предузећа Града Панчева (“Службени гласник РС” бр. 59/2015-30 - ступио на снагу 03.7.2015. године), којим је у члану 84 утврђено да запослени има право на накнаду трошкова за исхрану у току рада у висини утврђеној Посебним колективним уговором, овим уговором Општим актом код послодавца и Уговором о раду, а да се висина накнаде трошкова за

исхрану у току рада са припадајућим порезима и доприносима утврђује дневно најмање у износу од 250,00 динара. Тужени послодавац, међутим накнаду за исхрану у току рада запосленима, те и овде тужиоцу није исплаћивао у складу са цитираним одредбама ових општинских аката, већ у нижем износу, 3.500,00 динара, бруто за пуно радно време и то с позивом на одредбе Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других јавних примања код корисника јавних средстава ("Службени гласник РС", бр.116/14), који је ступио на снагу 28.10.2014. године, и који је почео да се примењује од 01.11.2014. године, а којим законом су се у циљу очувања финансијског система у Републици Србији, система плата и зарада у јавном сектору, привремено уређивали основица односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде за обрачун и исплату плата постављених и запослених лица код корисника јавних средстава. Износи досуђени ставом другим изреке ожалбене пресуде представљају разлику између тужиоцу исплаћених накнада на име исхране у току рада и припадајућих накнада према колективним уговорима важећим у утуженом периоду, а чију је висину првостепени суд утврдио из обрачуна разлике за исплату топлог оброка који је исплаћен и туженог износа од 20.07.2020. године, а што је поткрепљено и обрачунском листом зараде тужиоца за период од октобра 2016. закључно са августом 2019. године, а у складу са којим је тужилац и коначно определио постављени тужбени захтев.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је с позивом на правила из члана 118, 246 и 256 Закона о раду, правила из члана 9 став 1 и 2 Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава, правила из члана 60, 65 и 66 Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије, те правила из члана 80, 84, 85 Посебног колективног уговора за јавна и јавна комунална предузећа Града Панчева оценио да тужилац основано потражује мање исплаћену накнаду трошкова на име исхране у току рада у складу са назначеним посебним колективним уговорима, да се правила из члана 4 Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зараде и других јавних примања код корисника јавних средстава не односе на накнаду за исхрану у току рада, па је у целини усвојио овако постављени тужбени захтев тужиоца за исплату разлике накнаде за исхрану у току рада са законском затезном каматом и доприносима за обавезно социјално осигурање и одлучио као у изреци ожалбене пресуде.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право дајући за своју одлуку довољне и јасне разлоге које у битном прихвата и другостепени суд у поступку њене жалбене контроле.

Одредбом члана 1 Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава ("Службени гласник РС", бр.116/14 који је ступио на правну снагу дана 28.10.2014. године), прописано је да се овим законом привремено уређује основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде (у даљем тексту: основица), за обрачун и исплату плата, односно зарада као и других сталних примања изабраних, именованих, постављених и запослених лица код корисника јавних средстава, с циљем очувања финансијског система у Републици Србији и

система плата и зарада у јавном сектору. Према члану 3 став 1 овог закона, платом се сматра зарада запосленог код корисника јавних средстава утврђена у складу са законом који уређује радне односе, односно плате изабраног, именованог, и постављеног лица, запосленог код корисника јавних средстава утврђеним у складу са законом који уређује радне односе, односно плате изабраног, именованог и постављеног лица, запосленог код корисника јавних средстава утврђеним у складу са законом који уређује плату у државним органима, органима локалне власти, организацијама обавезног социјалног осигурања и јавним службама. Према одредби члана 4 овог закона ништаве су одредбе општег или појединачног акта (осим појединачног акта којим се плата повећава по основу напредовања), којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи на основу којих се повећава износ плате и другог сталног примања код субјекта из члана 2 овог закона, донет за време примене овог закона. Према члану 5 став 1 истог закона, основица за обрачун и исплату плата код корисника јавних средстава утврђена законом, другим прописом или другим општим актом и појединачним актом који је у примени на дан доношења овог закона, умањује се за 10%. Запосленом који ради са непуним радним временом према правилима из члана 5 став 4 истог закона, плата се утврђује сразмерно његовом радном времену, а умањење се утврђује сразмерно умањењу плате коју би остварио за пуно радно време за месец за који се врши исплата.

Право је сваког лица на исплату правичне накнаде за обављени рад, а основна обавеза послодавца је да запосленом за обављени рад исплати зараду у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

Поштујући наведене норме, у основну нето плату у смислу правила прописаних Законом о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава не урачунавају се они елементи плате које закон и иначе не подводи под основну нето зараду, као што су увећана зарада по основима из члана 108 Закона о раду, нити накнада трошкова из члана 118 Закона о раду, а под другим сталним примањима код корисника јавних средстава сматрају се друга примања која имају карактер накнаде за рад, лицу које није засновало радни однос код корисника јавних средстава (накнада за рад члановима органа управљања и надзора код корисника јавних средстава за рад у сталним и привременим радним телима, радним групама, саветима и комисијама код корисника јавних средстава).

Колективни уговор код послодавца, Правилник о раду и Уговор о раду, према правилима из члана 4 став 2 Закона о раду морају бити у сагласности са законом, а код послодавца из члана 256 и 257 истог закона и са Општим и Посебним колективним уговором. Колективним уговором код послодавца, према правилима из члана 10 став 2 Закона о раду, не могу се утврдити мања права и неповољнији услови рада запосленом од права и услова утврђених општим, односно посебним колективним уговором који обавезује тог послодавца.

Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије ("Службени гласник РС", број 27/15 од 18.3.2015. године, који је ступио на правну снагу дана 26.3.2015. године) утврђена је дневна вредност накнаде трошкова за исхрану у току рада (члан 65) и за регрес за коришћење годишњег

одмора (члан 66), а иста правила садржана су и у Посебном колективном уговору за јавна и јавно – комунална предузећа града Панчева ("Службени гласник РС", број 59/2015 од 3.7.2015. године).

Исплатом трошкова накнаде за исхрану у току рада у бруто износу од 3.500,00 динара месечно тужиоцу су дата мања права од права утврђених назначним Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије, па је супротно тврдњама жалби туженог и умешача на страни туженог, правилна одлука којом је обавезан тужени да тужиоцу исплати разлику накнаде ових трошкова у складу са Посебним колективним уговором.

У поступку жалбене контроле, овај суд је имао у виду правно схватање исказано у пресуди Врховног касационог суда Рев2 591/2017 од 21.12.2017. године, на које се тужени позива у жалби, а према коме су одредбе Посебног колективног уговора донете након ступања на снагу Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава ништаве и као такве не могу да производе правно дејство, али га не може прихватити.

Иако се сматрају зарадом у ширем смислу тог појма одређеног правилом из члана 105 став 3 Закона о раду (јер се на ова примања плаћају порези и доприноси који терете зараду), накнада трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора прописана правилом из члана 118 став 1 тачка 5 и 6 Закона о раду, има карактер накнаде за повећане трошкове које запослени има док ради, а не карактер накнаде за обављени рад из члана 106 и 107 Закона о раду. Према назначеним нормама, зарада за обављени рад и време проведено на раду састоји се од основне зараде, дела зараде за радни учинак и увећане зараде. Законом о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата односно зараде привремено се уређује основица, односно основна зарада запосленог и сви елементи који служе за обрачун и исплату зараде, па се правила из члана 4 тог закона о ништавости сваке одредбе којом се врши повећање основице коефицијента или било ког другог елемента, чијом применом би дошло до повећања плате и другог сталног примања код корисника јавних средстава, не може односити на накнаду трошкова које запослени има за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора.

На такав закључак указује и посебан део образложења Предлога закона, на који се позива и Уставни суд у решењу Иуз 623/2014 од 25.7.2018. године донетом поводом иницијативе за покретање поступка за оцену уставности и сагласности са потврђеним међународним уговорима назначеног закона. Да је циљ законодавца био само умањење основне плате и забрана њеног увећања указују и правила из члана 9 став 1 и 2 истог закона којим је одређено да ће Влада Републике Србије у року од 15 дана од дана ступања на снагу овог закона ускладити прописе и друге акте који се односе на основице, а чији је доносилац, са одредбама овог закона и ускладити друге опште акте којима је утврђена основица за обрачун и исплату плата код корисника јавних средстава на које се ти прописи и општи акти односе. По ступању на снагу назначеног закона, Влада Републике Србије није умањила основице за обрачун накнаде трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, већ је на основу овлашћења из члана 246 став 2 Закона о раду закључила Посебан колективни уговор за

територију Републике за јавна предузећа у комуналној делатности. Ову врсту колективних уговора Влада РС закључује са репрезентативним синдикатом када постоји оправдани интерес у циљу обезбеђивања једнаких услова рада, па вредност ових накнада утврђених овим Колективним уговором очито представља правичан баланс између захтева општег интереса заједнице за стабилизацију јавних финансија и заштите основних права запослених.

Из целине изложених разлога, наводи жалби туженог и умешача на страни туженог којима се указује на погрешну примену материјалног права од стране првостепеног суда у целини су неосновани.

Потврђена је и одлука о доприносима за обавезно социјално осигурање садржана у ставу другом изреке ожалбене пресуде јер је донета правилном применом права из члана 2, 3 и 51 Закона о обавезном социјалном осигурању запослених.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредби члана 153 и 154 Закона о парничном поступку.

Према разлозима ожалбеног решења о трошковима поступка, првостепени суд је оценио да је тужилац у парници имао трошкове са састав тужбе и образложеног поднеска од стране адвоката у износу од по 6.000,00 динара, за заступање тужиоца од стране адвоката на два одржана рочишта у износу од по 7.500,00 динара, и једном неодржаном у износу од 4.500,00 динара, као и у висини судских такси за тужбу и пресуду. Ови трошкови представљају трошкове који су били потребни за вођење парнице у складу са чланом 154 став 1 ЗПП. Неосновани су жалбени наводи да тужиоцу припадају трошкови за састав трошковника, јер је то поднесак који није био потребан за вођење парнице, имајући у виду да је тужилац ове трошкове могао определити и на рочишту на којем је закључена главна расправа. Неосновани су и наводи жалбе да тужиоцу припадају трошкови увећани за 50% за други тужбени захтев имајући у виду да тужилац овакав захтев није определио у току првостепеног поступка, нити у року из члана 163 ЗПП. Правилно је првостепени суд одмерио и остале трошкове које је тужилац у парници имао, због чега је Апелациони суд у Београду потврдио ожалбено решење у ставу четвртном изреке ожалбене пресуде.

Тужилац, тужени и умешач на страни туженог нису успели у поступку по жалби, због чега су одбијени њихови захтеви за накнаду трошкова по жалби.

Из изложених разлога, применом одредби члана 390 и 165 став 1 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11...18/20), одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија  
Снежана Витошевић, с.р**

**За тачност отправка  
Управитељ писарнице  
Јасмина Ђокић**

